

สรุปข่าวด้านการเกษตรที่สำคัญของญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 8 - 14 พฤษภาคม 2564

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยญี่ปุ่นจัดร่างข้อเสนอสำหรับเสนอในที่ประชุมสุดยอดระดับผู้นำด้านระบบอาหารโลก (12 พฤษภาคม 2564)

สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (Japan Co-operative Alliance: JCA) จัดทำร่างข้อเสนอในนามองค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (ICA) สำหรับนำเสนอในที่ประชุมสุดยอดระดับผู้นำด้านระบบอาหารโลก (FSS) ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นในเดือนกันยายน 2564 โดยเรียกร้องให้รัฐบาลแต่ละประเทศให้การสนับสนุนการบริหารจัดการด้านการเกษตรที่มีความหลากหลายซึ่งรวมถึงการทำเกษตรรายย่อย - กลางและการทำการเกษตรในครัวเรือน ตลอดจนการกำหนดนโยบายซึ่งให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางด้านอาหาร

ร่างข้อเสนอดังกล่าวมีการระบุถึงข้อเรียกร้องต่อรัฐบาลของประเทศต่างๆ ใน 5 หัวข้อของการประชุม FSS ตลอดจนแนวทางการขับเคลื่อนสหกรณ์ ซึ่งได้มาจากการรวบรวมข้อคิดเห็นของ 4 หน่วยงาน ได้แก่ สหภาพสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (JA Zenchu) สหภาพสหกรณ์การประมงแห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (National Federation of Fisheries Co-operative Associations: JF) สหภาพสหกรณ์ป่าไม้แห่งประเทศไทยญี่ปุ่น (National Federation of Forest Owners' Co-operative Associations: JForest) และสหภาพสหกรณ์ผู้บริโภคญี่ปุ่น (Japanese Consumers' Co-operative Union) โดย JCA ได้นำส่งร่างข้อเสนอดังกล่าวให้สำนักงานเลขานุการ ICA แล้ว

หนึ่งในหัวข้อของการประชุมฯ ได้แก่ การเสริมสร้างความเข้มแข็งระบบการผลิตอาหาร โดยจากการระบาดของ COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตและการขนส่งอาหารในหลายพื้นที่ JCA ได้เสนอให้รัฐบาลแต่ละประเทศร่วมมือกับสหกรณ์การเกษตรเพื่อยกระดับห่วงโซ่การผลิตอาหาร

การระบาดของ COVID-19 ส่งผลให้การดำเนินการภายใต้เป้าหมาย SDGs ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เช่น เป้าหมายที่ 1 ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการลดปัญหาความยากจน โดย JCA ตระหนักว่าการผลิตอาหารอย่างเพียงพอเป็นประเด็นพื้นฐานในการบรรลุเป้าหมาย SDGs และมองว่าการประชุม FSS จะเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเร่งบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จังหวัด Yamanashi ตรวจพบโรคอหิวาต์สุกร (CSF) ในฟาร์มเลี้ยงสุกรเป็นกรณีที่ 68 ของประเทศ (12 พฤษภาคม 2564)

เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) และจังหวัด Yamanashi แถลงตรวจพบการติดโรคอหิวาต์สุกร (CSF) ในฟาร์มเลี้ยงสุกรในเมือง Chuo ซึ่งเป็นกรณีที่ 68 นับแต่ญี่ปุ่นตรวจพบโรค CSF อีกครั้งในรอบ 26 ปี เมื่อเดือนกันยายน 2561 และเป็นกรณีที่ 2 ของจังหวัดฯ ภายหลังตรวจพบล่าสุดเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2562 ทั้งนี้ จากข้อมูลของจังหวัดฯ พบว่าฟาร์มแห่งดังกล่าวเลี้ยงสุกรจำนวน 2,523 ตัว ซึ่งจังหวัดจะเข้าสู่ขั้นตอนกำจัดต่อไป

เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2564 จังหวัด Yamanashi ได้รับแจ้งจากฟาร์มแห่งดังกล่าวว่า พบสุกรล้มตายจำนวนเพิ่มขึ้น ผลการตรวจเบื้องต้นต้องสงสัยติดโรค CSF จึงได้ส่งตรวจอย่างละเอียดโดยองค์การวิจัยด้านการเกษตรและอาหารแห่งประเทศไทย (National Agriculture and Food Research Organization: NARO) โดยผลการตรวจเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2564 ยืนยันการติดโรค CSF

ทั้งนี้ ภายในพื้นที่รัศมี 3 กิโลเมตร มีฟาร์มเลี้ยงสุกรจำนวน 1 แห่ง และภายในพื้นที่ภายในรัศมี 3 – 10 กิโลเมตร มีฟาร์มเลี้ยงสุกรอีกจำนวน 12 แห่ง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสุกรในฟาร์มโดยรอบได้รับวัคซีน CSF เรียบร้อยแล้ว จึงไม่ได้ออกมาตราการจำกัดการส่งจำหน่าย

ในวันเดียวกัน จังหวัด Yamanashi จัดการประชุมศูนย์บัญชาการมาตรการโรคระบาดสัตว์ โดยได้มีการซักซ้อมกำหนดการกำจัดโรค รวมถึงมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดและมาตรการด้านผลกระทบต่อภาพลักษณ์ความปลอดภัยในการบริโภค

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

ในเดือนมีนาคม 2564 ญี่ปุ่นส่งออกสินค้าเกษตรฯ มูลค่า 103,000 ล้านเยน สูงสุดเป็นประวัติการณ์ (12 พฤษภาคม 2564)

จากข้อมูลเผยแพร่โดยกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) พบว่า ในเดือนมีนาคม 2564 ญี่ปุ่นส่งออกสินค้าเกษตร ป่าไม้ ประมง และผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่า 103,000 ล้านเยน สูงสุดเป็นประวัติการณ์ และเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดถึงแม้เปรียบเทียบกับเดือนมีนาคม 2562 ซึ่งเป็นช่วงก่อนที่จะมีการระบาดของ COVID-19 โดย COVID-19 ส่งผลให้ความต้องการบริโภคในครัวเรือนขยายตัว การส่งออกเนื้อโค ผลไม้ และชาเขียวอยู่ในเกณฑ์ดี

เมื่อเทียบกับเดือนมีนาคม 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่ได้รับผลกระทบจากการหลีกเลี่ยงการออกจากบ้านเนื่องจากการระบาดของ COVID-19 พบว่า มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 และหากเปรียบเทียบกับเดือนมีนาคม 2562 พบว่า มูลค่าส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 27

สินค้าเกษตรฯ ที่มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ เนื้อโค มีมูลค่าส่งออก 4,900 ล้านเยน เพิ่มขึ้นเป็น 3 เท่าของเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา และเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปี 2562 การส่งออกไปสหรัฐฯ และประเทศในภูมิภาคเอเชียขยายตัว โดยผู้ส่งออกระบุว่า การจำหน่ายผ่านทางระบบออนไลน์ในสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ประกอบกับความคืบหน้าการฉีดวัคซีนส่งผลให้ความต้องการของร้านอาหารเริ่มฟื้นตัว ผู้ส่งออกอีกรายระบุว่า หากผู้บริโภคทั่วไปในสหรัฐฯ หันมารับประทานเนื้อโคของญี่ปุ่นในครัวเรือนเพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลให้ความต้องการของร้านอาหารขยายตัวตามไปด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ สตรอเบอร์รี่มีมูลค่าส่งออก 600 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 64 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยมูลค่าส่งออกสะสมในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม 2564 คิดเป็น 2,600 ล้านเยน สูงสุดเป็นประวัติการณ์ ด้านชาเขียวมีมูลค่าส่งออก 1,800 ล้านเยน เพิ่มขึ้นร้อยละ 57 เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา

มูลค่าส่งออกของสินค้าเกษตรฯ ในภาพรวมสะสมในช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม 2564 คิดเป็น 255,300 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

กระทรวงเกษตรฯ ญี่ปุ่น เห็นชอบ "ยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียว (MeaDRI)" อย่างเป็นทางการ (13 พฤษภาคม 2564)

เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคมที่ผ่านมา กระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น (MAFF) เห็นชอบ "ยุทธศาสตร์ระบบอาหารสีเขียว (MeaDRI)" อย่างเป็นทางการ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นการลดภาระด้านสิ่งแวดล้อมของภาคเกษตรและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ฐานการผลิต โดยระบุเป้าหมายภายในปี 2593 ในด้านต่างๆ เช่น 1) ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์จากภาคเกษตรเป็นศูนย์ 2) ขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์ให้ได้ร้อยละ 25 ของพื้นที่ทางการเกษตร (1 ล้านเฮกตาร์ หรือ 6.25 ล้านไร่) และ 3) ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตรร้อยละ 50 ซึ่งนับเป็นการปฏิรูประบบการผลิตด้านการเกษตรครั้งใหญ่โดยจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาเทคโนโลยีและต้องได้รับความเข้าใจจากผู้บริโภค

MAFF เริ่มพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 ภายหลังสหภาพยุโรปมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในลักษณะเช่นเดียวกัน โดยนอกจากเป้าหมายเชิงตัวเลขและแผนดำเนินการจนถึงปี 2593 ซึ่งระบุไว้ในรายงานสรุปขั้นต้น (Intermediate Report) ที่เผยแพร่เมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมาแล้ว ได้มีการเพิ่มเติมแผนดำเนินการจนถึงปี 2573 ด้วย ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายในภาพรวมของรัฐบาลที่กำหนดให้ญี่ปุ่นลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เป็นศูนย์ภายในปี 2593 จากนั้นไป MAFF จะนำเสนอยุทธศาสตร์ดังกล่าวในที่ประชุมสุดยอดผู้นำด้านระบบอาหารโลก (FSS) ในเดือนกันยายน 2564 และจะผลักดันให้มีการจัดทำแนวทางในระดับสากลต่อไป

ด้าน Mr. Kotaro NOGAMI รัฐมนตรีว่าการ MAFF ในฐานะผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการยุทธศาสตร์ฯ ระบุในที่ประชุมว่า ยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นนโยบายใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน และต้องการให้ MAFF ขับเคลื่อนให้ประสบความสำเร็จ โดยจะต้องสร้างความเข้าใจกับผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค ซึ่งได้กำหนดให้เดือนมิถุนายน - กันยายน 2564 เป็นช่วงเวลาเร่งประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ขณะเดียวกัน จะมีการกำหนดเป้าหมายตามยุทธศาสตร์เป็นหนึ่งในเงื่อนไขของโครงการต่างๆ สำหรับขอรับงบประมาณ รวมถึงจะมีการทบทวนกฎระเบียบและระบบต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ฯ กำหนดให้ลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีร้อยละ 30 ภายในปี 2593 เปลี่ยนระบบการทำเกษตรในโรงเรือนเป็นแบบไม่ใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล สร้างเทคโนโลยีเครื่องจักรกลทางการเกษตรโดยใช้พลังงานไฟฟ้าภายในปี 2583 ฯลฯ โดยเพื่อเป็นการบรรลุเป้าหมายข้างต้น จำเป็นต้องมีการยกระดับเทคโนโลยีที่มีอยู่เดิมควบคู่ไปกับการสร้างนวัตกรรมใหม่ โดย MAFF จะหันมาเน้นให้การสนับสนุนโครงการที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นหลักภายในปี 2573 เพื่อเป็นมาตรการจูงใจสำหรับเกษตรกร

สำหรับแผนดำเนินการ ได้มีการกำหนดเป็นรายเทคโนโลยี เช่น ในการขยายพื้นที่เกษตรอินทรีย์และการลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร กำหนดให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีวินิจฉัยโรคและแมลงศัตรูพืชภายใน

ปีงบประมาณ 2565 หุ่นยนต์กำจัดวัชพืชภายในปีงบประมาณ 2567 และพัฒนาพันธุ์ที่มีความต้านทานต่อโรค และแมลงศัตรูพืชภายในปีงบประมาณ 2569 ขณะเดียวกัน MAFF ตระหนักเป็นอย่างดีว่าในการผลักดัน เป้าหมายจำเป็นต้องได้รับความเข้าใจจากแหล่งผลิต จึงได้ระบุให้มีการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ไว้ในแนวทางด้วย แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

COVID-19 ส่งผลให้ปริมาณการผลิตอาหารแช่แข็งสำหรับบริโภคในครัวเรือนในปี 2563 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 11.4 (13 พฤษภาคม 2564)

จากการสำรวจโดยสมาคมอาหารแช่แข็งแห่งประเทศไทยพบว่า ในปี 2563 ญี่ปุ่นผลิตอาหารแช่แข็ง สำหรับบริโภคในครัวเรือน 771,265 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยเพิ่มขึ้นสูงสุด นับตั้งแต่ปี 2524 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มสำรวจ โดยสมาคมฯ ระบุถึงสาเหตุเนื่องจาก COVID-19 ส่งผลให้ความต้องการ บริโภคในครัวเรือนขยายตัว

ในปี 2563 ญี่ปุ่นผลิตอาหารแช่แข็งในภาพรวม 1,551,213 ตัน ลดลงร้อยละ 2.3 โดยเป็นอาหารแช่แข็ง สำหรับผู้ประกอบการ 779,948 ตัน ลดลงร้อยละ 13 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และนับเป็นการลดลงต่ำกว่า 800,000 ตัน เป็นครั้งแรกในรอบ 30 ปี ขณะที่ ปริมาณการผลิตอาหารแช่แข็งสำหรับบริโภคในครัวเรือน ขยายตัวอย่างเห็นได้ชัด และสัดส่วนต่อการผลิตในภาพรวมคิดเป็นประมาณร้อยละ 50 ใกล้เคียงกับอาหาร แช่แข็งสำหรับผู้ประกอบการ ในส่วนของมูลค่าการผลิตพบว่า การผลิตอาหารแช่แข็งสำหรับบริโภคในครัวเรือน คิดเป็นมูลค่า 374,895 ล้านบาท และอาหารแช่แข็งสำหรับผู้ประกอบการคิดเป็น 327,882 ล้านบาท นับเป็น ครั้งแรกที่มูลค่าการผลิตอาหารแช่แข็งสำหรับบริโภคในครัวเรือนสูงกว่าอาหารแช่แข็งสำหรับผู้ประกอบการ สมาคมฯ วิเคราะห์ว่า มีสาเหตุมาจากผู้บริโภคมีการรับประทานอาหารที่บ้านเพิ่มขึ้น ประกอบกับการหยุด การเรียนการสอนของโรงเรียน

เมื่อพิจารณารายชนิดสามารถจำแนกเป็น อาหารปรุงสำเร็จ 1,387,862 ตัน ลดลงร้อยละ 2.2 โดย อาหารประเภทข้าวผัดเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.5 เกี้ยวซ่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.6 อูด้งเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 และสปาเก็ตตี้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สมาคมฯ วิเคราะห์ว่า อาหารประเภทพร้อมรับประทานมีปริมาณ การผลิตเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับชนิดอื่น

สำหรับสินค้าเกษตรแช่แข็งมีปริมาณการผลิต 68,781 ตัน ลดลงร้อยละ 5.9 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากพื้นที่ปลูกสินค้าเกษตรสำหรับส่งจำหน่ายผู้ประกอบการร้านอาหาร เช่น ข้าวโพดในจังหวัด Hokkaido ลดลง ขณะที่ เนื้อสัตว์แช่แข็งมีปริมาณการผลิต 5,255 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ด้านการนำเข้าผักแช่แข็งพบว่ามีปริมาณ 1,032,756 ตัน ลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 6 ปี

แหล่งที่มา: หนังสือพิมพ์ Japan Agricultural News

จัดทำโดย

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ

ประจำกรุงโตเกียว